

діяльності, починаючи з навчання під безпосереднім керівництвом викладача і з його допомогою через напівсамостійну роботу до повністю самостійної. Розвиток освітнього середовища педагогічного університету має здійснюватися на основі наукових досліджень. Оскільки результат освіти визначається формуванням компетенцій, майбутньому педагогу для постійної затребуваності в суспільстві знань необхідно стати компетентним у створенні нового знання.

Отже, діяльність педагогічних університетів у розвитку сучасного суспільства зосереджена на підготовці кваліфікованих фахівців, що забезпечують: відтворення здобутків людської цивілізації у мисленні і продуктах діяльності наступних поколінь; опанування способами створення культурних зразків діяльності; осмислення і використання освітніх технологій, що призводять до творчого використання й розвитку культурно осмисленої діяльності; їх інноваційного розвитку. Таким чином, давня професія учителя на теперішній час набуває нового розвитку, який відображає потреби сучасної школи на шляху її гуманізації і демократизації. Вирішення цих завдань, з одного боку, забезпечують розвиток педагогічного університету як соціокультурного феномена у сучасному суспільстві, з іншого, – визначають вектори його діяльності, які сприяють ефективності цього процесу, виводять його на рівень інноваційності і конкурентної спроможності на ринку освітніх послуг у суспільстві знань.

Список використаної літератури

1. Коменський Я. А. «Велика дидактика». – Вибрані педагогічні твори: в 2-х томах / Ян Амос Коменський – Т.2, 1982 – с.152.
2. М. Зубрицька Ідея Університету: Антологія / Упоряд.: Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп.ред. М.Зубрицька. – Л.: Літопис, 2002. – с. 304
3. Дем'яненко Н. М. Концепція компетентісно-професійного підходу в підготовці викладача вищого навчального закладу / Н. М. Дем'яненко // Реалізація європейського досвіду компетентісного підходу у вищій школі України: методолог. семінар. – К.: Педагогічна думка, 2009. – с. 330–332.
4. Дем'яненко Н. М. Стаття «Підготовка педагогічних кадрів: пошук інноваційної моделі» журнал «Рідна школа» м. Київ.2012. – с. 34

Аліна КОШЛЯК

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЛЮДЕЙ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ

Освіта дорослих як культурний феномен, соціальне явище та освітня мета має державну цінність, визначає провідні принципи освітньої політики в інтересах людини, суспільства, країни. Вона охоплює увесь культурний простір країни, всі категорії дорослого населення. Система освіти дорослих існує як своєрідний випереджуючий механізм, що стабілізує прогресивно-еволюційний розвиток сучасного суспільства.

На п'ятій міжнародній конференції в Гамбурзі навчання дорослих назвали ключом прогресу в ХХІ столітті. Урядам всіх держав було рекомендовано розглядати його як одне із провідних напрямків державної політики.

У наш час зростає значущість освіти дорослих, яка згідно матеріалів ЮНЕСКО, має забезпечити людину комплексом знань і умінь для активного творчого життя в сучасному суспільстві. Йде мова про розвиток людини упродовж усього життя, про неперервну освіту, яка супроводжує людину в різні періоди її життєтворчості. У сучасному суспільстві неперервна освіта набуває характеру парадигми науково-педагогічного мислення.

Інтенсифікація процесу навчання дорослих людей в умовах швидкого розвитку техніки і виробництва забезпечується використанням нових технологій навчання, які

сприяють швидкому формуванню інноваційних професійних компетентностей здобувачів освіти.

Аналіз наукових праць показує, що проблема упровадження педагогічних технологій в освітній процес дорослих людей вивчали такі дослідники як О. Арламов, М. Бурчік, І. Дичківська, В. Загвязинський, О. Зінченко, А. Нісімчук, Л. Новікова, О. Пехота та ін.

Мета нашого наукового пошуку полягає у з'ясуванні сутності та умов електронного навчання дорослих людей в процесі університетської освіти.

В умовах функціонування інформаційного полікультурного суспільства велика кількість дорослого населення країн світу опинилася в обставинах неможливості професійно-соціальної реалізації, оскільки на перший план економічної і соціокультурної реальності вийшли уміння володіння цифровими технологіями, знання іноземних мов, розвиток емоційного інтелекту.

Тому на сучасному етапі трансформації суспільства пріоритетною стає неперервна освіта, яка визначається у педагогічній науці як принцип навчання, якісна характеристика освітнього процесу та умова професійного становлення особистості.

У структурі неперервної освіти науковці виокремлюють формальну, неформальну та інформальну освіту. Формальна освіта закріплена законодавчо, нормується і регламентується державою. Вона є показником якості життя і освіченості населення тієї чи іншої країни. Неформальна освіта включає всі види освітніх програм і навчальних курсів. І хоча неформальна освіта не дає права на отримання сертифікату, вона дозволяє здійснити загальнокультурний розвиток людини незалежно від набутого до цього освітнього рівня. Інформальна освіта здійснюється у життєвому просторі людини: у процесі спілкування, засобами масової інформації, читання літератури, осмислення власного досвіду тощо.

Університетська освіта для дорослих людей є тим рівнем особистісного зростання, який дозволяє у певному віці змінити професію, опанувати нову систему професійних знань, сформуванню компетентності, необхідні для сучасного життя.

Смислові установки і мотивація навчання дорослої людини відрізняються усвідомленістю й чітким виявленням, оскільки воно пов'язане зі способами самореалізації у професійній діяльності й житті в цілому. Сучасна доросла людина сама здатна обрати форми й способи навчання, активно включається в цей процес на основі власного досвіду.

Аналіз наукових джерел показує, що технології навчання дорослих людей розглядаються у педагогічній науці як алгоритмізовані способи реалізації змісту освіти дорослих, які є оптимальними й ефективними для віку та фізичного стану дорослої людини [2].

Структура традиційної технології навчання дорослих складається з концептуального, змістового, процесуального та професійного компонентів. Концептуальний компонент відображає особливості проектування та впровадження педагогічної технології. Змістовий охоплює загальну мету та конкретні цілі, зміст навчального матеріалу, методи та форми навчання, виховання та розвитку дорослих учнів. Процесуальний компонент відображає методи й форми діяльності андрагога та психолого-андрагогічну діагностику педагогічного процесу [2, с. 294].

Серед сучасних педагогічних технологій навчання дорослих особливого значення набувають технології електронного навчання, оскільки вони дозволяють вільно користуватися цифровою інформацією, сприяють соціальній мережевій комунікації та роботі на відстані.

Електронне навчання визначається науковцями як перспективна модель навчання на основі мультимедійних технологій та Інтернету і включає в себе курси на базі CD-

ROM, дистанційне навчання та e-Learning. В електронному навчанні використовуються цифрові носії, корпоративні мережі, Інтернет.

Електронне навчання дорослих людей передбачає навчання шляхом проведення інтерактивних лекцій у кращих викладачів, інтерактивне тестування, гейміфікацію, дистанційне виконання практичних і лабораторних робіт, моделювання й конструювання реальних процесів за допомогою різних комп'ютерних програм, організацію мережових спільнот за профілем навчання та ін.. При цьому відбувається систематична підтримка індивідуалізації навчання, створення індивідуальних траєкторій освітнього процесу, консультації викладачів у режимах онлайн.

Також електронне навчання передбачає використання мобільних телефонів, смартфонів та планшетів, що сприяє підвищенню мотивації та організації автономного навчання дорослих людей. Ці засоби електронного навчання мають дидактичний потенціал у розвитку насамперед, мовленнєвої діяльності та персоніфікації в мережі Інтернет.

Потрібно зазначити, що електронне навчання дорослих людей в умовах освітнього середовища університету має як переваги так і ризики використання комп'ютерної техніки у навчальному процесі. Мова йде про збереження здоров'я людей дорослого віку, специфіку інтелектуальної діяльності, рівень пізнавальної активності та темп засвоєння інформації. Всі ці фактори необхідно враховувати в процесі залучення цифрових технологій до освіти дорослих людей.

Інформатизація освіти дорослих повинна відбуватися з урахуванням їх потреб і можливостей, сприяти формуванню комплексу практичних знань і навичок в інформаційній галузі, вільній орієнтації в потоці інформації, а також оперуванню інтегрованим знанням, що включає і технічну і гуманітарну складові.

Змістовно-порівняльний аналіз наукових джерел [1; 2; 3] дозволив виокремити умови електронного навчання дорослих людей в процесі університетської освіти. До них відносимо:

- по-перше, розробку електронних освітніх ресурсів на основі врахування особливостей психофізичного розвитку дорослого населення;
- по-друге, готовність викладачів вищої школи до виконання функцій андрагога, вільне володіння ним технологіями дистанційної освіти;
- створення віртуального електронного освітнього середовища, наявність необхідного обладнання;
- по-третє, розробка нових освітніх програм з метою формування індивідуальної траєкторії того, хто навчається;
- по-четверте, застосування у навчанні соціальних сервісів і технологій з метою самостійного вироблення знань дорослого студента, прозорості навчального процесу;
- по-п'яте, використання мобільного навчання з метою забезпечення оперативності навчального процесу, доступності і зручності отримання інформації.

Таким чином, електронне навчання надає можливість дорослому населенню вільного доступу до якісної освіти, здійснення проектної діяльності, розширення комунікативних зв'язків, формування інформаційної культури, оволодіння сучасними цифровими технологіями.

Список використаної літератури

1. *Кадемія М. Ю.* Сучасні педагогічні технології навчання дорослих // М. Ю. Кадемія // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2014. – № 2. – С. 11-17.
2. *Шанскова Т. І.* Андрагогічна технологія підготовки майбутніх фахівців гуманітарного профілю в умовах другої вищої освіти / Т. І. Шанскова // Наукові записки кафедри педагогіки ХНУ імені В. Каразіна. – 2015. – Вип. 38. – С. 292-303.
3. *Шишкіна М.* Перспективні технології розвитку систем електронного навчання / М. Шишкіна // Інформаційні технології в освіті. – 2011. – Вип. 10. – С. 132-139.